

Päiväys/Datum

27.08.2020

Dnro/Dnr

TRAFICOM/363987/05.00.12.00/2020

Viite/Referens

Päätös liikenneoikeuksien rajoittamisesta reitillä Pohjois-Makedonian Skopjesta Turkuun

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto keskeyttää lentoyhteyden reitillä Pohjois-Makedonian Skopjesta Turkuun 28.8. – 10.9.2020 väliseksi ajaksi.

Päätöksen perustelut

Päätöksen taustalla oleva selvitystyö

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (jäljempänä *THL*) on 17.8.2020 päivätyssä muistiossa liikenne- ja viestintäministeriölle todennut, että Balkanin alueen matkustajaliikennettä on viime viikkoina ohjautunut Suomeen erityisesti Skopjesta Turkuun -lentoyhteyden kautta. Balkanin vaikea epidemiatilanne ja alueelta Suomeen suuntautuva matkustus ovat selvästi lisänneet Suomessa todettujen Covid-19 tapausten määrää ja aiheuttaneet vakavan riskin laajaan väestötason epidemiaan. THL katsoo, että lentoyhteys Skopjesta Turkuun muodostaa tällä hetkellä selvän uhan Suomen yleiselle terveysturvallisuudelle ja siksi viranomaisten tulisi pikaisesti arvioida lainsäädännön mukaisia mahdollisuuksia tilapäisesti keskeyttää kyseinen lentoyhteys.

Asian tarkastelussa on arvioitu, olisiko lentoyhteyden keskeyttämiselle perusteet ilmailulain 11 §:n tai 167 §:n nojalla ottaen huomioon lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) n:o 1008/2008 (jäljempänä *lentoliikenneasetus*) 21 artikla. Lentoliikenneasetuksen 21 artiklan mukaan jäsenvaltio voi evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja ennakoimattomista ja väistämättömistä olosuhteista johtuvien yllättävien ja lyhytaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Tällaisten toimien on oltava suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteiden mukaisia ja perustuttava puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin.

Liikenne- ja viestintävirasto (jäljempänä *Traficom*) on pyytänyt THL:n lausuntoa siitä, onko terveystoimien arvioinnin mukaan saapuvan lentoliikenteen keskeyttäminen keinona oikeassa suhteessa toimenpiteellä tavoiteltuun päämäärään nähden.

THL toteaa lausunnossaan, että THL:n Turun kaupungilta saamien tietojen mukaan Pohjois-Makedoniasta saapuneilla lennoilla on todettu koronatapauksia seuraavasti:

- 8.8.2020 lento: 157 matkustajaa, kaikki testattiin, 26 positiivista (16,6%)
- 11.8.2020 lento: 146 matkustajaa, 129 testattiin, 5 positiivista (3,9%)

- 15.8.2020 lento: 115 matkustajaa, 109 testattiin, 12 positiivista (11%)
- 18.8.2020 lento 127 matkustajaa, 113 testattiin, 17 positiivista (15%)
- 22.8.2020 lento 86 matkustajaa, 61 testattiin, 2 positiivista (3,3%).

Viimeistä lentoa koskien lentoyhtiö on ilmoittanut vaatineensa kaikilta matkustajilta negatiivisen koronatestituloksen.

THL toteaa lausunnossaan, että testauksesta ja tehdyistä toimenpiteistä voi päätellä, että kyseisillä lennoilla on ollut poikkeuksellisen paljon henkilöitä, jotka voivat levittää koronatartuntaa ja Turun tartuntatautiviranomaisten päätös määrätä kaikki matkustajat karanteeniin on ollut perusteltu. On mahdollista, että vaatimus ennakkotestauksesta on vähentänyt muille matkustajille aiheutuvaa tartuntavaaraa. Ennakkotestauksen toteutumisesta ja sen tehokkuudesta ei kuitenkaan ole vielä riittävää näyttöä. Koska Suomessa tehtävään testiin osallistuminen ei ole kattavaa ja matkustajien karanteenin toteutumista ei kyetä käytännössä valvomaan, on olemassa mahdollisuus siihen, että lentoyhteyden jatkuminen muodostaa nykyisistä toimenpiteistä huolimatta riskin tartuntojen leviämiseen väestössä.

THL katsoo että, lentoliikenteen tilapäinen keskeyttäminen on keinona oikeassa suhteessa tavoitteeseen suojella väestöä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämiseltä.

Sovellettavista säädöksistä

Liikenne- ja viestintävirastolle on osoitettu kansallisen ilmailuviranomaisen tehtävät erityisesti ilmailulaissa (864/2014), liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) ja Liikenne- ja viestintävirastosta annetussa laissa (935/2018).

Ilmailulain 167 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaatiessa kieltää ilma-aluksen lähdön, määrätä ilma-aluksen laskeutumaan, vaatia tunnistamista, määrätä lentosuunnan ja -korkeuden taikka muutoin puuttua ilma-aluksen kulkuun.

Lentoliikenneasetuksen 21 artiklan mukaan jäsenvaltio voi evätä liikenneoikeuksien käytön, rajoittaa niitä tai asettaa niille ehtoja ennakoimattomista ja väistämättömistä olosuhteista johtuvien yllättävien ja lyhytaikaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Tällaisten toimien on oltava suhteellisuus- ja avoimuusperiaatteiden mukaisia ja perustuttava puolueettomiin ja syrjimättömiin perusteisiin.

Vaikka Pohjois-Makedonia ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio, sovelletaan asetusta myös Suomen ja Pohjois-Makedonian väliseen lentoliikenteeseen Euroopan yhteisen ilmailualueen (ECAA) perustamista koskevan, Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden, Albanian tasavallan, Bosnia ja Hertsegovinan, Bulgarian tasavallan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Islannin tasavallan, Kroatian tasavallan, Montenegron tasavallan, Norjan kuningaskunnan, Romanian, Serbian tasavallan ja Yhdistyneiden Kansakuntien väliaikaisen Kosovon-siviilioperaation monenvälisen sopimuksen (EUVL L 285, 16.10.2006, s. 1–46) ja siihen liittyvän liitteen I ECAA-sopimuksen siviili-ilmailuun sovellettavista säännöistä korvaavan ECAA-sekakomitean päätöksen N:o 1/2019 (C/2019/5285; EUVL L 211, 12.8.2019, s. 4–19) nojalla.

Tilanteen tarkastelu sovellettavien säädösten valossa

THL katsoo lausunnossaan, että lentoliikenteen tilapäinen keskeyttäminen on keinona oikeassa suhteessa tavoitteeseen suojella väestöä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämiseltä. Traficom katsoo, että THL:llä on valtakunnallisena

terveysviranomaisena ja Covid 19 –pandemian osalta erityisesti kansallisena asiantuntijaviranomaisena parhaat edellytykset arvioida pandemian torjuntaan käytettävien eri keinojen suhteellisuutta tavoiteltuun päämäärään nähden. Covid 19 –pandemian torjunnan yhteydessä on katsottu, että pandemian torjuntaan liittyvät toimet ovat osa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden turvaamista.

Nyt jo maailmanlaajuisesti levinnyttä Covid 19 –pandemiaa on pidettävä ennakoimattomana ja väistämättömänä olosuhteena. Tartuntatautia torjutaan maailmanlaajuisesti eri keinoin, mukaan lukien liikkumiseen ja matkustamiseen liittyvin rajoituksin. Tartuntatilanne eri valtioissa ja eri alueilla vaihtelee, ja matkustaminen korkean ilmaantuvuuden maista alhaisemman ilmaantuvuuden maihin kasvattaa tartuntojen lisääntymisen riskiä alhaisemman ilmaantuvuuden maissa. Terveysviranomaiset ovat seuranneet tartuntoja ja suorittaneet testauksia lentoasemilla. Pohjois-Makedonian Skopjesta turkuun saapuneiden lentomatrustajien joukossa on ollut huomattava määrä viruksen kantajia, ja Pohjois-Makedonia on tällä hetkellä korkean ilmaantuvuuden maa. Kohonnutta riskiä tartuntavaarallisen taudin leviämislle nimenomaan Pohjois-Makedonia Skopjesta saapuvien lentojen matrustajien mukana on pidettävä yllättävänä ja lyhytaikaisena ongelmana.

Ilmailulain 167 §:n nojalla ja ottaen huomioon lentoliikenneasetuksen 21 artiklan Traficom keskeyttää lentoyhteyden reitillä Pohjois-Makedonian Skopjesta Turkuun 28.8. – 10.9.2020 väliseksi ajaksi. Ilmailulain 181 §:n 7 momentin mukaisesti päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Sovelletut säännökset

Ilmailulaki 167 §:n 1 momentti ja 181 § (864/2014)
Laki Liikenne ja viestintävirastosta (935/2018) 2 § 1 mom.
Lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) n:o 1008/2008 (jäljempänä lentoliikenneasetus) 21 artikla

Karlamaa Kirsi
Pääjohtaja

Saarimäki Jarkko
Ylijohtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 27.8.2020. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficom:n kirjaamosta.

Liite

Oikaisuvaatimusohje

